

Vrátkovské listy

Ročník 2012

03 - únor

Obec Vrátkov se podle dostupných historických pramenů vždy potýkala s nedostatkem kvalitní pitné vody. Voda ve studních na „Dolejším Vrátkově“ je ve své podstatě vodou povrchovou, prosakující v nejnižším místě a stahující se z povodí protékajícího potůčku. Z obecní kroniky se dozvídáme, že v místě původního dvora či selské tvrze (lokalita „u Zvoničky“) existovala již v dobách pradávných takzvaná „studna obecnice“, která slouží i v dnešní době. Všichni Vrátkovští dobře vědí, že nalezení dostatečného pramene pro studny u svých domů bylo vždy velice složité, a mnozí zdroj odpovídající jejich potřebám ani nenalezli. Voda se k hospodářstvím přiváděla i trkačem z lokality „Zahrady“.

V roce 1994 zastupitelé obce pod vedením starosty Jiřího Štěpánka zahájili projekt přivedení vody od zdroje, nalezeného v místě pod tzv. letištěm, nad Vrátkovem. V té době si obec začala „užívat“ svou obnovenou samostatnost, přesto se tehdejší zastupitelé nezalekli, a ve své vizi dopřát kvalitní vodu všem Vrátkovským postupovali sice krůčky malými, ale přinášejícími výsledky. V 1996 roce bylo zahájeno budování veřejného vodovodu v obci. Část finančních prostředků obce byla použita na nákup vodovodního potrubí, na projektové a přípravné práce. Současně se podařilo pro záměr vybudování veřejného vodovodu získat pro obec dotaci od státu. Celková částka dotace (cca 3.010 tisíc Kč) byla poukazována obci postupně, v souladu s provedenými pracemi. V roce 1997 byl vodovod v obci připraven a uveden do zkušebního provozu. Celkem obec vynaložila na vodovodní řad cca 6.155 tisíc Kč, z toho jen vybudování vodojemu stálo cca 1.270 tisíc Kč; dále bylo nutno z celkové částky uhradit přivaděč a další strojní zařízení a technické zázemí pro rozvod od vrtu k domácnostem. K vodovodnímu řadu se připojila v první fázi většina domů na trase řadu. Dodatečně se připojovali, většinou vlastními náklady a silami i další lokality: větev řadu „k Lesu“, „k Zahradám“ a „k Pile“. V současné době v obci využívá kvalitní a nezávadné vody 127 trvale žijících obyvatel z 39 přípojek k řadu; dále mají přípojku k veřejnému vodovodu 3 objekty (pila, OÚ, bývalý krám) a 17 objektů, které nejsou obydleny trvale („chaty“). V roce 2012 obecní zastupitelstvo na svém jednání dne 9. ledna projednalo prioritní akci pro stávající volební období: záměr vybudovat větev vodovodního řadu pro „Dolejší Vrátkov“, případně pro další zájemce o kvalitní vodu. K tomuto kroku vybízí nejen zájem obyvatel uvedené lokality, ale i fakt stoupajících nákladů na dodávku vody, které jsou nepřímou úměrnou počtu připojených domácností a tím i množství odebírané vody. Kupeckými počty: čím více lidí bude odebírat vodu z obecního vodovodního řadu,

tím by se cena této vody měla snižovat, neboť náklady na provoz řadu se rozdělí na větší počet uživatelů. Bez připojení k řadu v obci jsou v současné době 4 domy s 11 trvale žijícími obyvateli v lokalitě „za Pilou“, 5 domů s 9 trvale žijícími obyvateli podél hlavní silnice na Doubravčice a 23 domů se 49 trvale žijícími obyvateli a 20 „chat“ na „Dolejším Vrátkově“. Více než třetina občanů, trvale žijících ve Vrátkově není připojena ke zdroji kvalitní pitné vody! Proto považujeme záměr zastupitelů za správné a obecně prospěšné rozhodnutí.

Voda ...

... sumárním vzorcem H_2O - chemická sloučenina vodíku a kyslíku. Spolu se vzduchem tvoří základní podmínky pro existenci života na Zemi. Za normální teploty a tlaku je to bezbarvá, čirá kapalina bez zápachu, v silnější vrstvě namodralá. V přírodě se vyskytuje ve třech skupenstvích:

v pevném – **led**

a **sníh**

v kapalném – **voda**

a v plynném – **vodní pára**

Pojem voda se používá jako označení pro směs, jejímž hlavním základem je právě sloučenina H_2O .

Pitná voda

Definice, která je zakotvena v zákoně 258 a vyhlášce ministerstva zdravotnictví ČR 252.:

Pitná voda „je **zdravotně nezávadná voda, která ani při trvalém požívání nevyvolá onemocnění nebo poruchy zdraví přítomností mikroorganismů nebo látek ovlivňujících akutním, chronickým či pozdním působením zdraví fyzických osob a jejich potomstva, jejíž smyslově postižitelné vlastnosti a jakost nebrání jejímu požívání a užívání pro hygienické potřeby fyzických osob.**“

... patří k **základním životním potřebám** a její odpovídající příjem je nejen podmínkou pro správné fungování všech procesů v lidském těle, ale přispívá i k duševní pohodě člověka. Pokud její kvalita neodpovídá hygienickým požadavkům, může způsobit různé zdravotní problémy akutního či chronického rázu.

Riziko spojené s nevhodnou kvalitou nelze vyloučit u žádné vody, bez ohledu na to, zda se jedná o vodu z vodovodu nebo studny, o vodu upravenou nějakým zařízením nebo vodu balenou.

Voda sice patří k nevyčerpatelným přírodním zdrojům, lidstvo však spotřebovává převážně jen sladkou vodu, jejíž objem tvoří jen asi 2% hydrosféry. V souvislosti s růstem obyvatelstva neustále stoupá spotřeba pitné vody. Člověk ovlivňuje nepříznivým způsobem hydrosféru především znečišťováním řek, jezer, umělých vodních nádrží, moří i oceánů odpadními vodami z průmyslu, zemědělství i sídliště. Množství odpadních vod značně převyšuje samočisticí schopnost vodních toků a nádrží. Přitom pouze malá část těchto odpadních vod je čištěna.

Více než miliarda lidí na světě nemá přístup ke kvalitnímu zdroji pitné vody. Nekvalitní voda má spolu s nedostatečným hygienickým zázemím zásadní dopady na zdraví lidí.

MÁTE DOMA KVALITNÍ PITNOU VODU?

Dostatečný přístup k pitné vodě se definuje jako dostupnost nejméně 20 litrů vody na osobu a den ze zdroje vzdáleného do 1 km od místa bydliště.

Přestože je pro většinu lidí ve vyspělých průmyslových státech naprostou samozřejmostí kvalitní pitná voda dostupná prakticky kdekoli a kdykoli, málokdo ví, jakou cestu musí tato voda urazit od zdroje ke spotřebiteli a jakým procesům musí být podrobena, abychom ji mohli označit jako vodu pitnou.

Pořád ještě máte dojem, že pitná voda je něco, co je zdarma a samozřejmé???

*Studánko hlubáňko,
studánko rubínko,
buď vždycky čistá
a pro zdraví jistá.*

*Dej hodně šťávy
jitroceli,
pomoz také poli,
ať dá hodně žita
i dobrého zelí.*

*Ať má hodně vláhy len,
aby bylo měkkých plen,
ať má hospodyně hojně
dobré vody u kamen.*

Studánky, zvelebené šikovností našich předků a obnovované našimi dětmi. Místa, o kterých si myslíme, že už nejsou. Schovány pod kameny v polích, pod starými věkovitými stromy, pod bílými kapličkami při cestách, ve skružích na vesnických návších i v rozbahněných prameništích. Jejich voda stále dovede osvěžit i vyléčit, jejich klid potěší oči i duši.

Čekají, protože znají svou cenu a své bohatství, které jim nikdo nemůže vzít ...

... v pohádkách probíhá věčný zápas zimy a jara, tmy a světla, smrti a života, který symbolizuje právě mrtvá ledová a živá tekoucí voda.

A ještě jsou kraje, kde voda je něco víc, než jen H₂O a skupenství. Kde se o vodu vede bitva o život!

Proč je zebra pruhovaná a pavián má lysý zadek

Africká pohádka

Před dávnými časy, když byla Země mladá, byl povrch země suchý a horký. Celý svět se rozpaloval horkem. Voda byla pouze na několika místech v malých jezírkách, které byly občas rozprostřeny v dálavách pouště a savany.

U jedné z nich bydlel velký pavián, který se prohlásil za vlastníka vody v jezírku a začal ji strážit. „*Tato voda je pouze moje a nikdo jiný ji pít nebude,*“ řekl si. Jak řekl, tak udělal. Vždy vyhnal každého, kdo se chtěl napít. Dokonce si vybudoval strážní budku a velké ohniště, aby mohl strážit vodu i v noci, kdy je v poušti velký chlad. Jednou šla okolo zebra a byla po dlouhé cestě skrz pustinu velmi žíznivá. Její srst byla bělostná a tak zářivá, že ji dělala nejkrásnějším zvířetem pouště. Pomalu se šinula k vodě a chtěla se napít. Když vtom ze strážního domku vyskočil pavián a začal rozzlobeně křičet. „*Kdo jsi? Jdi pryč! Ta voda je pouze má.*“ Zebra neměla náladu poslouchat lakotného paviána a zprudka odpověděla: „*Tohle není tvoje voda, ty ošklivá opice! Ta voda je všech!*“ A v klidu se napila. Rozvášněný pavián křičel na zebra, že pokud bude chtít i nadále pít z „jeho“ jezírka, bude si muset vodu vybojovat. A tak se zebra vrhla s paviánem do zuřivého boje. Váleli se v pevném sevření okolo jezírka. Když vtom zebra ukončila boj prudkým kopnutím. Úder byl tak prudký, že odmrštil paviána na vysokou skálu daleko za jezírkem. Kopem i sama zebra ztratila rovnováhu a upadla na záda. Bohužel, spadla do ohniště paviána, a to tak prudce, až se polínka v ohni rozletěla do všech stran. Velká část, když opět padala k zemi, popálila zebra její zářivě bílou srst. Zraněná a poděšená zebra utekla hluboko do travnaté savany, kde od těch dob žije. Černé pruhy do její bílé kůže vypálila hořící polínka paviánova strážního ohně.

Od těch dob nosí zebra bíločerné pruhování, jaké nemá žádné jiné zvíře na světě. Naopak pavián si odnesl z boje lysou a červenou zadnici, jak ho zebra nakopla. Hledá úkryty ve skalách a tváří se velmi rozzlobeně, protože přišel o své panování nad vodou.